

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 14.1.2025 §11 päättänyt koulutuspalvelujen muutostyöryhmän perustamisesta. Perusteena työryhmälle on ollut se, että yhteistoimintamenettelyssä ja mahdollisesti tarvittavissa kuulemisissa on tarpeellista selvittää mahdollisuudet vähentää perusopetuksen kustannuksia. Työryhmän työskentelyn tavoitteeksi hallitus asetti, että toiminnasta olisi löydyttävä säästöjä v. 2025 on vähintään 33 333 €, v. 2026-2027 vähintään 100 000 € ja v. 2028 alkaen vähintään 350 000 € (v. 2024 tasosta). Ryhmän työskentelyssä tarkastelun alla tulisi olla ainakin toiminnan uudelleenjärjestely ja kouluverkko.

Koulutuspalvelujen muutostyöryhmä on kokoontunut viisi kertaa. Työskentelyssään työryhmä on tähän mennessä keskittynyt pääasiallisesti tarkastelemaan perusopetuksen toimipisteisiin mahdollisesti kohdistuvia muutostarpeita. Työskentelyn alkuaika on painottunut toimipisteiden tarkasteluun, koska mahdollisilla muutoksilla tähän on suuresti vaikutusta myös muihin toiminnan uudelleenjärjestelyä koskeviin suunnitelmiin.

Muutostyöryhmä on kokouksessaan 13.3.2025 päättänyt siihen, että vaiheittaisia muutoksia perusopetuksen toimipisteverkkoon on tarpeellista tehdä, pyrittäessä niin toiminnallisesti kuin taloudellisesti tehokkaaseen opetuksen järjestämiseen oppilasmäärän vähentyessä lähivuosina merkittävästi koko kaupungin alueella. Työryhmä on tarkastelussaan kiinnittänyt huomiota myös siihen, että useammassa toimipisteessä on merkittäviä kiinteistöihin kohdistuvia investointitarpeita, mikäli toimintaa niissä aiotaan jatkaa 5–10 vuoden aikajännteellä. Kiinteistöjen hallinnan näkökulmasta pitkäjänteiset päätökset olisivat tarpeellisia, koska ne ohjaavat korjaussuunnittelua ja edesauttavat kustannustenhallintaa.

Mikäli toimipisteverkkoon suunnitellaan muutoksia, tulee selvitettäväksi ainakin seuraavat asiat:

- pedagogiset seikat
- taloudelliset vaikutukset tarkemmin
- muutokset toimipisteen osoittamismenettelyyn
- vaikutukset koulukuljetuksiin tarkemmin
- vaikutukset oppilashuoltopalveluihin
- oppilasennusteet kunnan alueella ja toimipisteittäin
- henkilöstösuunnitelma opettajien ja muun koulun henkilökunnan osalta
- esitys henkilöstön sijoittamisesta
- arviointi päätösehdotusten vaikutuksista, muun muassa lapsiin kohdistuvista vaikutuksista (EVA)

Ennakoarvioinnin tavoite on jäsentää ja selventää päätöksentekoa, tukea moniarvoista ja läpinäkyvää päätöksentekokulttuuria, tarkastella vaikutuksia lyhyellä ja pitkällä aikavälillä, osoittaa ratkaisuvaihtoehtojen edut ja haitat, sekä tarkastella erilaisia ja eri aikoina tapahtuvia

vaikutuksia samanaikaisesti ja ristiin arvioida vaikutuksia sillä tarkkuustasolla kuin se on mahdollista.

Vaikutukset esitetään niille ominaisessa muodossa: tarvittaessa rahana, jos mahdollista, numeroina tai laadullisena kuvauksena. Keskeistä on, että valitaan muoto, joka parhaiten sopii kyseiseen tarkasteluun. Pidemmän aikavälin arvioissa on tyydyttävä kehityssuuntakuvauksiin. Kuitenkin myös vaikutuksia koskevaan faktatietoon liittyy yhtä lailla epävarmuustekijöitä kuin kuvailevaan tietoonkin.

Pudasjärvellä on koulujen lakkauttamistarpeita arvioitaessa käytetty aiemmin pohjana mm. MLL:n ohjeistusta lapsivaikutusten arviointiin. Laajemmin tarkasteltuna asioita esim. vuonna 2019 toteutetussa arvioinnissa ovat olleet:

- Oppilasennuste
- Taloudelliset vaikutukset
- Opetuksen järjestäminen
- Koulun tilat ja välineet
- Koulukuljetukset ja
- Lapsivaikutusten arviointi (MLL kysely oppilaille, huoltajille ja henkilöstölle)

Kyselyissä käytetään sekä strukturoituja lomakkeita että avoimia vastauksia.

Keskeistä myös on, että kaikille kuntalaisille varataan riittävät vaikuttamismahdollisuudet. Kuntaliiton oppaassa päätöksentekomenettelystä kouluverkon muutoksissa todetaan seuraavasti:

”Päätettäessä kunnan kouluverkosta – yhden tai useamman koulun lakkauttamisesta – ei asian käsittelyssä katsota olevan varsinaisia asianosaisia, joita tulisi kuulla siten kuin hallintolain 34 §:ssä säädetään asianosaisen kuulemisesta. Valmistelussa tulee sen sijaan noudatettavaksi hallintolain 41 §:n säännös vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta asiaan osallisille. Säännöksen taustalla on perustuslaista tuleva velvoite edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon. Kun päätetään kunnan kouluverkosta, on lähtökohtaisesti kysymys asiasta, jonka ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus useiden henkilöiden elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, joten 41 §:ää ei voi jättää huomiotta. Osallisille henkilöille tulee varata mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä antaa tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta. Vaikka osalliset on hallintolaissa määritelty henkilöiksi, voidaan osallisina pitää esimerkiksi yhdistyksiä, joiden toiminta sivuaa valmisteltavana olevaa asiaa. Tällöin myös yhdistyksellä olisi mahdollisuus esittää mielipiteensä jäsenistön puolesta.”

Pudasjärvellä on kuntalaisten kuuleminen aiemmin järjestetty sekä avoimina kuulemistilaisuuksina että mahdollisuutena jättää kirjallisia kannanottoja.

Koulutuspalvelujen muutostyöryhmä on tarkastelussaan päätenyt siihen tulokseen, että toimipisteverkon muutoksista on tarpeellista käynnistää selvitykset ja kuulemiset siten, että selvitetään Syötteen toimipisteen lakkauttaminen ja oppilaiden siirto Hirvaskoskelle sekä Kipinän toimipisteen luokka-asteiden 3-6 oppilaiden siirtäminen keskustan alueelle

1.8.2025 alkaen. Lisäksi selvityksessä on tarpeellista ottaa kantaa Hirvaskosken toimipisteen lakkauttamiseen ja oppilaiden siirtoon keskustan alueelle 1.8.2028 alkaen. Säästöpotentiaali näillä toimenpiteillä olisi yhteensä n. 400 000 eur/vuosi ajoittuen siten, että ensimmäisen vaiheen toimenpiteillä säästöä saataisiin reilut 160 000 eur/vuosi ja toisessa vaiheessa n. 240 000 eur/ vuosi.

Kaupunginjohtajan
esitys

Kaupunginhallitus päättää käynnistää selvitystyön ja kuulemiset Pudasjärven peruskoulun Syötteen toimipisteen lakkauttamisen vaikutuksista 1.8.2025 alkaen, Kipinän toimipisteen 3-6 luokan oppilaiden siirtämisestä keskustan alueelle 1.8.2025 alkaen sekä Hirvaskosken toimipisteen lakkauttamisesta 1.8.2028 alkaen.

Kokouskäsitteily

Anni-Inkeri Törmänen teki seuraavan vastaesityksen: Kaupunginhallitus ei hyväksy esitystä. Oppilaiden määrän lasku viiden vuoden tarkastelujaksolla on 167 oppilasta, josta taajamassa toimivista kouluista vähenee arviolta 145 oppilaista. Sivukyliä kouluja lakkauttamalla oppilaiden koulumatka-ajat tulevat kohtuuttoman pitkiksi ja vaarantavat lapsiperheiden asumisen mahdollisuudet kylillä. Kaupunginhallitus edellyttää, että selvitetään määräaikaisten opettajien ml. kieltenopettajien vähentämisen mahdollisuus Hirsikampukselta syksystä 2025 ja vähennysten talousvaikutukset. Lisäksi mikäli oppilasmäärässä tapahtuu nyt näkyvissä oleva muutos, on tarpeellista selvittää, millä aikataululla Lakarin oppilaat sopivat opiskelemaan Hirsikampuksen ja Hirvaskosken toimipisteissä ja mitkä olisivat tämän muutoksen talousvaikutukset. Toinen selvitettävä vaihtoehto on Lakarin koulun muuttaminen pienten kouluksi ja Hirsikampukselta vapautuvien tilojen vuokraaminen koulutuspalveluiden ulkopuolelle. Kaupunginhallitus kiinnittää painavan huomionsa koulutuspalveluiden johtamiseen ja talouden hallintaan. Talouden toteuma ylitti alkuperäisen talousarvion vuonna 2024 1,45 M€. Koulutuspalveluiden taloudellisuuden ja toiminnallisten muutosten harkinnassa tämä tarkkuustaso on kestävä.

Juhani Jurmu ja Marko Koivula kannattivat Törmäsen esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, jolloin on äänestettävä. Äänestyksessä jaa tarkoittaa pohjaehdotusta ja ei Törmäsen esitystä. Äänestyksessä annettiin 9 ääntä, joista 1 jaa-ääni, 7 ei-ääniä ja 1 tyhjä ääni. Äänestysluettelo on liitteenä 11.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että se ei hyväksy kaupunginjohtajan esitystä. Oppilaiden määrän lasku viiden vuoden tarkastelujaksolla on 167 oppilasta, josta taajamassa toimivista kouluista vähenee arviolta 145 oppilaista. Sivukyliä kouluja lakkauttamalla oppilaiden koulumatka-ajat tulevat kohtuuttoman pitkiksi ja vaarantavat lapsiperheiden asumisen mahdollisuudet kylillä. Kaupunginhallitus edellyttää, että selvitetään määräaikaisten opettajien ml. kieltenopettajien vähentämisen mahdollisuus Hirsikampukselta syksystä 2025 ja vähennysten talousvaikutukset. Lisäksi mikäli oppilasmäärässä tapahtuu nyt näkyvissä oleva muutos, on tarpeellista selvittää, millä aikataululla Lakarin oppilaat sopivat opiskelemaan Hirsikampuksen ja Hirvaskosken toimipisteissä ja mitkä olisivat tämän muutoksen talousvaikutukset. Toinen selvitettävä vaihtoehto on Lakarin koulun muuttaminen pienten kouluksi ja Hirsikampukselta vapautuvien tilojen vuokraaminen koulutuspalveluiden ulkopuolelle. Kaupunginhallitus kiinnittää painavan huomionsa koulutuspalveluiden johtamiseen ja talouden hallintaan. Talouden toteuma ylitti alkuperäisen talousarvion vuonna 2024 1,45 M€. Koulutuspalveluiden taloudellisuuden

ja toiminnallisten muutosten harkinnassa tämä tarkkuustaso on kestävä.

Asiaa esittelivät opetus- ja sivistysjohtaja Janne Karhu ja hyvinvointipäällikkö Outi Nivakoski.

Jakelu